

Kymppi – Kalatalouden ympäristöohjelma II

Suunnitelma vuosille 2023-2026

Pauliina Louhi / Antti Lappalainen

Kalatalouden innovaatiopäivät 3.11.2023

EMKVR

2021-2027

**European unionin
osarahoittama**

Kympin uudenlainen toteutus

Kympin tavoitteet tukevat Kotimaisen kalan edistämishjelmaa ja Suomen Natura 2000 -verkoston ja kytkeytyvyyden priorisoitua toimintaohjelmaa (Prioritised Action Framework, PAF)

Monialaiset toimijat:

Kaakkois-Suomen Kalatalouskeskus ry
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
SpringDNA / RKO Holdings Oy
Valonia

Suomen ympäristökeskus
Itä-Suomen yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Luke (koordinaattori)

Budjetti vuosille 2023-2026 on 750 000€

Toimenpiteitä toteutetaan sekä ohjelma- että erillisrahoituksilla

KYMPPISSÄ ON VIISI TAVOITETTA

Kalojen monipuoliset elinympäristöt

- TP1: Osaamisen varmistaminen
- TP2: Vaikuttavuuden seuranta
- TP3: Ympäristövirtaaman hyödyt
- TP4: Ankerioiden ylisiirrot
- XXX
- XXX

Tulosperusteisten rahoitusmallien pilotointi

- Käytännön toteutus useassa soveltuvassa kohteessa
- tulosperusteisuutta hyödyntäen
- XXX
- XXX

Suomenlahden siikatuotannon elvyttäminen

- TP1: Istutusten tuloksellisuus
- TP2: Emokalapyynti ja hautomotoiminta
- TP3: Merikutuinen siika tuki-istutuksiin
- TP4: VK-poikasten istutuskäytännöt
- XXX
- XXX

Vaelluskalojen ennallistamismenetelmien kehittäminen

- TP1: Hyvinvoinnin edistäminen
- TP2: Virikekasvatus tuotannossa
- TP3: Vapautusaltaiden hyödyt
- TP4: Taimenpopulaatioiden ennallistaminen
- XXX
- XXX

Kestävän kalastuksen tukeminen

- TP1: Rannikkolajien kestävän kalastuksen indikaattorit
- TP2: Kalastuksen sivusaaliit
- XXX

Kymppi – Kalatalouden ympäristöohjelman VISIO:

Suomen luonnonkalakannat ovat elinvoimaisia ja niitä hyödynnetään monipuolisesti.

Uhanalaisten kalakantojen säilyminen on turvattua.

Kalakantojen hyvinvointi on osa kuluttajan kalavalintoja ja sillä on myönteinen vaikutus kansalaisten virkistys- ja vapaa-ajan käyttöön sekä kaupalliseen kalastukseen.

Tavoite 1:

Kalojen monipuoliset elinympäristöt

Ari Huusko

TP 1. Elinympäristön kunnostaminen – tieto, osaaminen ja verkostot

- Koulutuspaketteja, tiedon siirtämistä, verkostoitumista

TP 2. Kunnostus- ja seurantamenetelmien kehittäminen

- Kunnostusmenetelmät, eDNA-seurannan edistäminen

TP 3. Ympäristövirtaaman hyödyt kalastolle

- Käytännön pilotointi ja vaikuttavuuden seuranta

TP 4. Ankeriaan ylisiirtojen kehittäminen

- Selvitetään potentiaalisia kohteita, mistä ankeriaita on vaellukselle lähdössä sekä yhteistyökalastajia, ylisiirrettävien ankerioiden tarkka kirjanpito

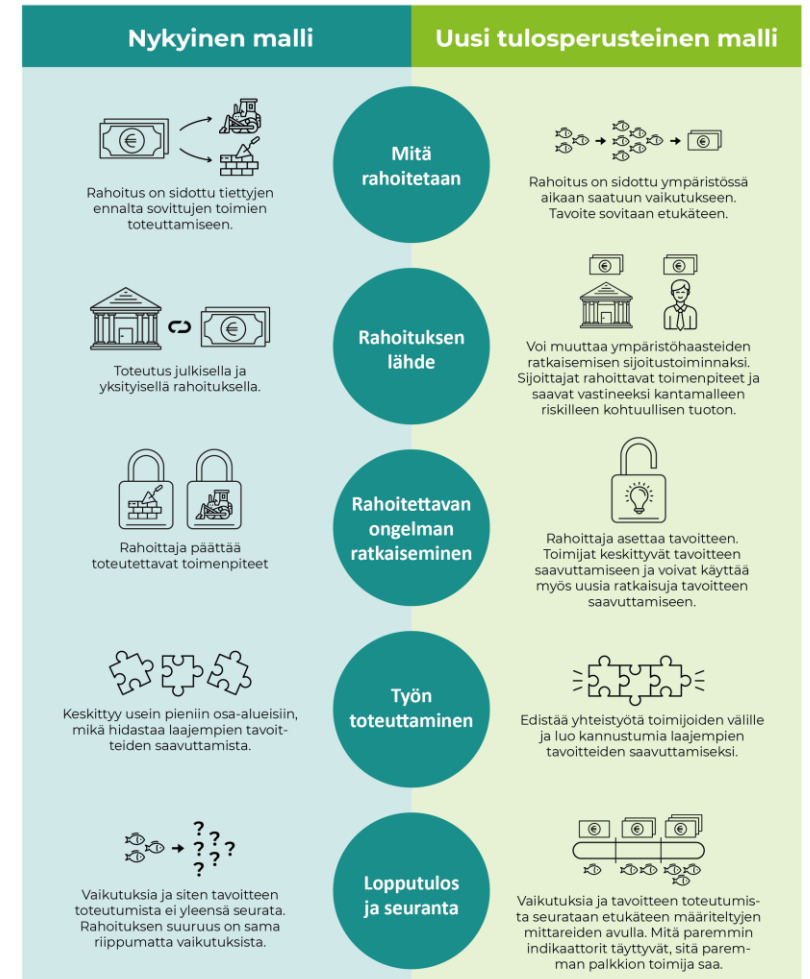
Tavoite 2.

Tulosperusteisten rahoitusmallien pilotointi

Pauliina Louhi

- Kalaston- ja vesistöhoito vaativat merkittäviä rahallisia panostuksia, mutta julkisen sektorin kyvykkyys rahoittaa vaadittavia toimenpiteitä on heikentynyt.
- Tarvitaan uusien rahoitustapojen aktiivista kehittämistä, esim. tulosperusteinen tuki tai hankinta
- Toteutetaan 2–5 ympäristötavoitteen käytännön toteutus hyödyntämällä tulosperusteisia rahoitusmalleja (Louhi ym. 2022).
  - Soveltuvat kohteet, tavoitteet, toteutustapa sekä toimijat valitaan ohjelman aikana
  - Toteutus yhteistyössä Motiva Oy:n sekä alueellisten toimijoiden kanssa
- Yhteinen painopistealue Vesiviljelyn ja Kalastuksen kehittämisohjelmien kanssa

AJATUSTAVAN MUUTOS – Tulosperusteiset rahoitusmallit

Tavoite 3.

Suomenlahden siikatuotannon elvyttäminen

Antti Lappalainen

TP 1. Olemassa olevan tiedon kokoaminen ja eri istukasmuotojen tuoton selvittäminen

- Suomenlahden siian ja istutuksien nykytilanne, alitsariinimerkinnot
- Kesänvanhoina istutettujen siikojen saalisosuus ja tuloksellisuus

TP 2. Kymijoen emokalapyynnin ja hautomotoiminnan akuuttien ongelmien ratkaiseminen

- Mädinhankintatoiminnan hyljeongelman ratkaisu
- Hautomotoiminnan ja istutuksien turvaaminen
- ”Käänteinen kalastusvalinta”?

TP 3. Paikallinen merikutuinen siika istutuskäyttöön ja tuki-istutuksiin

- Alkuperäisen, merikutuisen siian saaminen istutuskäyttöön
- Ohjeistus mädinhankintaan

TP 4. Vastakuoriutuneiden poikasten istutuskäytäntöjen kehittäminen

- Ohjeistus vk-siianpoikasten istutustoimintaan (paikat, ajoitus,...)
- Luonnonmukaisempi istutusmenetelmä, lämpimät kesät eivät ole riskinä

Tavoite 4. Vaelluskalakantojen ennallistamismenetelmien kehittäminen

Pekka Hyvärinen

TP 1. Istutuspoikasten geneettisen ja fysiologisen hyvinvoinnin edistäminen

- uhanalaisten ja nykyään laitosviljelyyn varassa olevien lohi- ja taimenkantojen villiyyttäminen ja luontoon palauttaminen

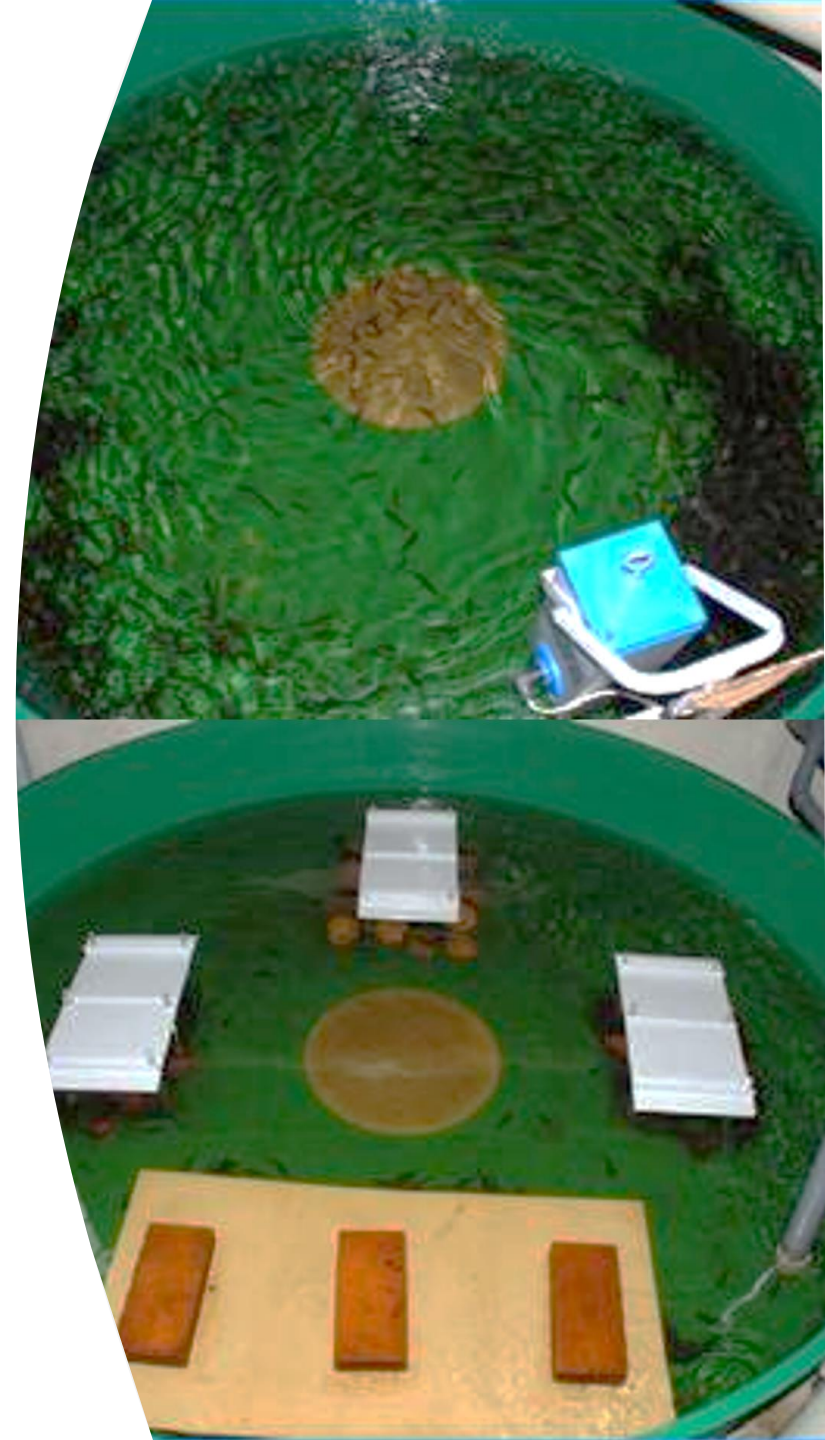
TP 2. Tuotannon virikekasvatus lohi- ja taimenkantojen ennallistamisessa ja kalojen hyvinvoinnin edistämiseksi

- Virikekasvatusmenetelmän laajentaminen jokipoikasten tuotantomittakaavan kasvatukseen ja laajamittaiseen käyttöön edistämään lohi- ja meritaimenkantojen ennallistamista

TP 3. Vapautusaltaiden käyttö vaelluspoikasten istutuksissa

- suositukset ja laajentaminen tuotantomittakaavaan soveltuvan vapautusallasistutuksen kokemuksista ja hyödyistä sekä toimivista menettelyistä

TP 4. Taimenpopulaatioiden vaellusyhteyksien palauttaminen ja kutukalojen kotiutusistutukset

Tavoite 5.

Kestävän kalastuksen tukeminen

Antti Lappalainen

TP 1. Rannikkolajien kestävän kalastuksen indikaattorit

- Kehitetään indikaattorit ja ohjeisto (kuha, ahven, siika) ennen seuraavan merenhoidon tila-arvion laatimista (2028)

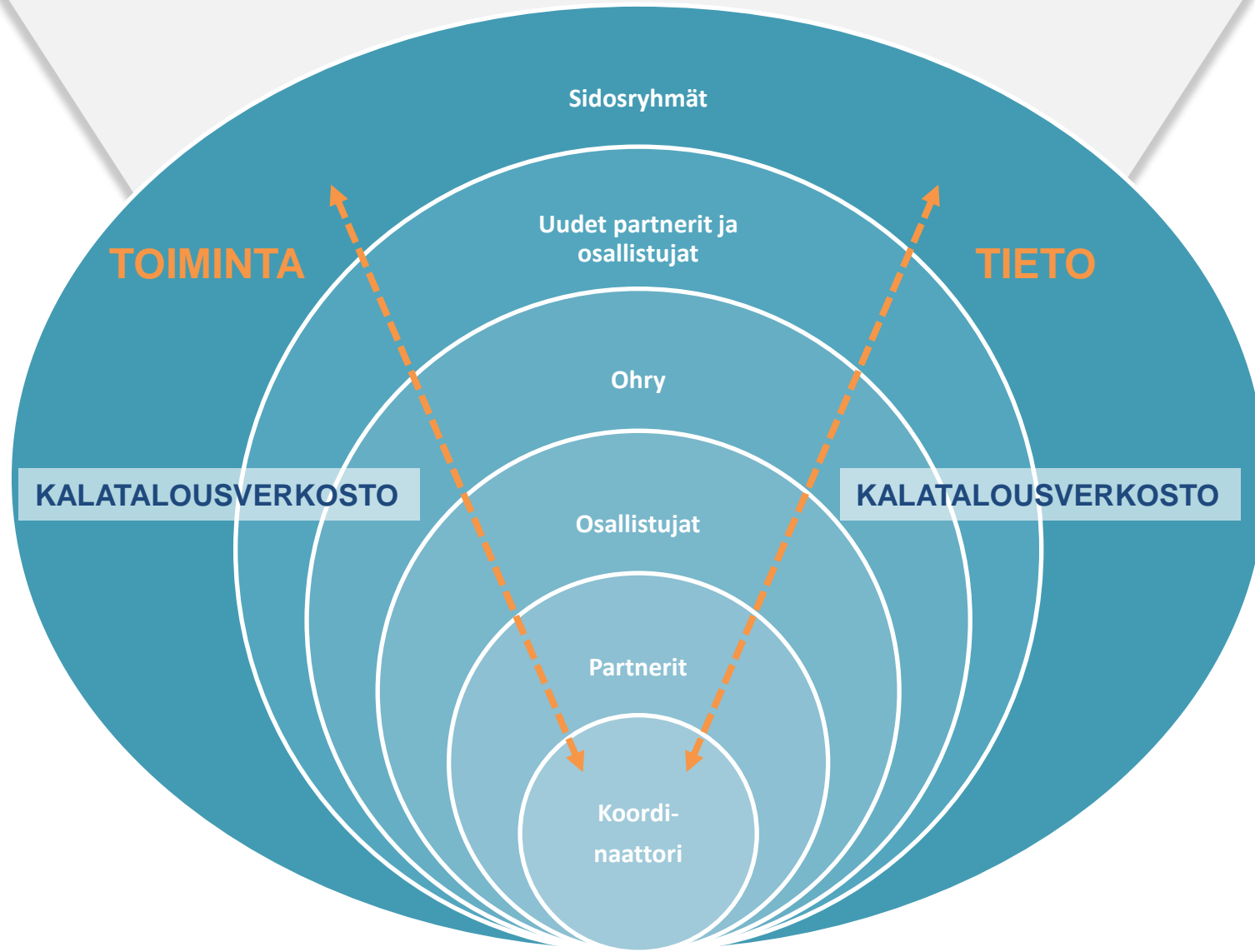
TP 2. Kalastuksen sivusaaliita koskevien tietojen tarkentaminen merialueella

- Hylkeet, pyöriäiset, linnut, uhanalaiset kalalajit
- Selvitetään EU-tiedonkeruun sivusaalisaineiston keräämistä nykyisten tarkkailijoiden lisäksi pilotoimalla kalastusaluksille (troolaus, rysäkalastus) vietävien kameralaitteistojen käyttömahdollisuuksia
- Kaupallisten kalastajien haastattelut, riskikartoitukset,...

VAIKUTTAVUUS

Kalatalouden ympäristöohjelma 2017-2023

Loppuraportti

<https://jukuri.luke.fi/handle/10024/553562>

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2023

Kalatalouden ympäristöohjelma

Loppuraportti

Pauliina Louhi, Pekka Hyvärinen, Ari Huusko, Sanna Kuningas,
Timo Ruokonen, Pekka K. Korhonen, Laura S. Härkönen ja
Antti Lappalainen

EMKVR

2021-2027

Kiitos!

**Euroopan unionin
osarahoittama**

S Y K E

**UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND**

SpringDNA

**JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ**